

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.08.1983, sp. zn. 11 Tz 27/83, ECLI:CZ:NS:1983:11.TZ.27.1983.1

Číslo: 48/1984

Právní věta: Věc uložená občanem v automatické úschovně skříně ČSD není věcí v opatrování socialistické organizace ve smyslu § 139 tr. zák. Odcizení takové věci, která je v osobním vlastnictví, je proto trestným činem krádeže podle § 247 tr. zák. a nikoli trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 29.08.1983

Spisová značka: 11 Tz 27/83

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Krádež, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Věc v opatrování socialistické organizace

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. a
§ 139
§ 247

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 48/1984 sb. rozh.

Věc uložená občanem v automatické úschovně skříně ČSD není věcí v opatrování socialistické organizace ve smyslu § 139 tr. zák. Odcizení takové věci, která je v osobním vlastnictví, je proto trestným činem krádeže podle § 247 tr. zák. a nikoli trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 29. 8. 1983 sp. zn. [11 Tz 27/83](#).)

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudek městského soudu v Praze z 23. prosince 1982 sp. zn. 8 To 624/82 ve výroku o trestu a městskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 2 z 3. června 1982 sp. zn. 3 T 54/82 byl obviněný J. A. uznán vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a)

tr. zák. a odsouzen k trestu odnětí svobody na jeden rok podmíněně na zkušební dobu dvou let a k peněžitému trestu ve výměře 2000 Kčs nebo náhradnímu trestu odnětí svobody na jeden měsíc.

Podle skutkových zjištění tohoto rozsudku se obviněný dopustil trestného činu tím, že 9. října 1981 v Praze 2, na hlavním nádraží odcizil z automatické úschovni skříňky č. 59 věci v celkové hodnotě 1654 Kčs, které měl ve skříňce uloženy Ing. J. J. a 11. října 1981 odcizil z automatické úschovni skříňky č. 17 věci v celkové hodnotě 340 Kčs, které si do skříňky uložili J. V. a P. J., a tak poškodil provozovatele úschovni služby ČSD Praha 2 hlavní nádraží o celkovou částku 1994 Kčs.

Městský soud v Praze k odvolání obvodního prokurátora a obviněného rozsudkem z 23. prosince 1982 sp. zn. 8 To 624/82 rozhodl tak, že podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. zrušil rozsudek obvodního soudu v celém rozsahu, při nezměněných skutkových zjištěních uznal obviněného vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. a podle § 247 odst. 1 tr. zák. uložil obviněnému trest odnětí svobody na jeden rok podmíněně na zkušební dobu dvou let. Podle § 53 odst. 1 tr. zák. uložil obviněnému peněžitý trest ve výměře 2000 Kčs a pro případ, že by výkon tohoto trestu mohl být zmařen, uložil náhradní trest odnětí svobody na jeden měsíc.

Rozsudek městského soudu v Praze napadl stížností pro porušení zákona generální prokurátor ČSR v neprospěch obviněného I. A. Uvádí v ní, že právní názor městského soudu v Praze, pokud posoudil jednání obviněného jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., není správný. Podle jeho názoru za věc v opatrování socialistické organizace se pokládají věci převzaté do úschovy podle § 296 a násl. obč. zák., a to i v případě, byly-li uschovány v automatické úschovni skříňce ČSD za předpokladu, že vznikla platná úschovni smlouva. V daném případě se ani organizace nezříká své odpovědnosti nahradit škody za splnění podmínek uvedených v článku 11 a 12 půjčovního řádu pro ukládací skříňky. V případě ukládacích skříněk jde o natolik kvalifikované zajištění, že uložení zavazadel do skříňky je nutno považovat za formu předání věcí do opatrování socialistické organizace.

Nejvyšší soud České socialistické republiky přezkoumal na podkladě podané stížnosti pro porušení zákona podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozhodnutí i správnost postupu řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že výrokem o vině nebyl zákon porušen.

Skutková zjištění, která učinil ve svém rozsudku obvodní soud pro Prahu 2 a která převzal jako podklad pro své rozhodnutí městský soud v Praze, shledává správná a úplná i Nejvyšší soud ČSR.

Městský soud v Praze pak správně uzavřel, že skutek nevykazuje znaky trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. se zřetelem na znění § 139 tr. zák. Nejvyšší soud ČSR k tomu uvádí, že ustanovení § 139 tr. zák. stanoví, že ochrana podle oddílu třetího zvláštní části trestního zákona se poskytuje též majetku, který je dotován ze státních prostředků, a věcem, které jsou v opatrování socialistické organizace nebo státního orgánu.

Věcí, která je v opatrování socialistické organizace nebo státního orgánu ve smyslu § 139 tr. zák., je i věc, která je v osobním vlastnictví a kterou socialistická organizace převzala do úschovy nebo která byla odložena u socialistické organizace za podmínek § 433 odst. 2 obč. zák. nebo která byla pracovníkem organizace odložena při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním na místě k tomu určeném nebo na místě, kam se obvykle odkládají (§ 204 odst. 1 zák. práce).

Stížnost pro porušení zákona vychází z předpokladu, že mezi občany, kteří si věci uložili ve skříňkách, které jsou instalovány v objektu hlavního nádraží v Praze 2, a touto organizací došlo k uzavření smlouvy o úschově podle ustanovení § 296 a násl. obč. zák.

V tomto případě však nejde o úschovu ve smyslu tohoto zákonného ustanovení. Předmětem smlouvy

o úschově je řádné opatrování věci převzaté organizací do úschovy. Převzetí věci je však úkon, kterým organizace konkrétní věc přejímá do své sice dočasné, ale výlučné moci. Nelze sice vyloučit, aby převzetí věci bylo nahrazeno automatem, avšak i v tomto případě je nezbytné, aby převzetí vykazovalo znaky uvedeného úkonu. O takovouto situaci však nejde při přenechání uschovací skříňky občanovi, neboť organizace věc od občana nepřijímá ani se nezavazuje ji opatrovat. Organizace uzamykatelný prostor ukládací skříňky jen za úplatu přenechává občanu k dispozici a je na občanu, zda propůjčený prostor k uložení věci využije či nikoliv. Automat zde nahrazuje druhého účastníka smlouvy jen tím, že po vhození mince odpovídající hodnoty umožňuje uzamčení ukládacího prostoru skříňky.

Z toho plyne, že v daném případě nejde ani o půjčení věci ani o úschovu věci ani o jinou v občanském zákoně zvláště upravenou smlouvu a že při poskytování této služby nedochází k převzetí věci organizací, a proto chybí základní předpoklad odpovědnosti socialistické organizace za způsobenou škodu podle § 237 obč. zák. Organizace odpovídá za škodu jen podle § 238, resp. § 421 obč. zák. (srov. č. 33/1983 sb. rozh. obč.).

Nejde proto o trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., jak se mylně domnívá stížnost pro porušení zákona, nýbrž o trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák.